

Izhaja 10.
dan vsacega
meseca.

POPOTNIK

Velja za celo
leto 3 gold. za
pol leta 1 gold.
60 kr.

List za šolo in dom.

III. leto.

V Celji, 10. aprila 1882.

4. list.

O basni.

Spisal Feliks Majcen.

1. Pomen, imé in izvir basni.

Basen je eden najlepših umotvorov didaktične ali pripovedno — naučne poezije, katere namen ni le poučevati, temuč, kakor umetnije sploh, povzdigo-vati in blažiti srce in oživljati domišljijo. Kratka in priprosta povest, v kateri stvari, ki same ob sebi ne znajo misliti in govoriti, kakor misleče govoré in delajo, da nam kaže kak npravni nauk ali nam stavi pred oči kako pravilo iz vsakdanjega življenja, se imenuje basen. Beseda basen sama na sebi pomenja tó, kar v latinskem fabula, namreč to, kar se basnuje ali pripoveduje. Basen je ono seme, ki požene lepo kal prosvete v neizobraženem narodu, ker v njej vidi človek, kak je in kakov bi moral biti. Basen je tako rekoč zercalo, v katerem vidi posamezni človek kakor ves narod samega sebe ter vse svoje slabosti in napake, kar pa mu ravno pomore, da se jih lahko očisti. Tudi je eden najstarejih pesniških umotvorov, ker se najde že pri narodih prvih časov.

Navadno se basen imenuje Ezopova, pa ne kakor bi jo bil iznašel Ezop; nahaja se že mnogo prej na Jutrovem, in celo pri Gerkih pred Ezopom, pri Hesiodu, Archilochu, Stesichoru; ampak le, ker je bil Ezop, ki je svoje basni pri nekaterih resničnih povodih in prigodkih najbrž le ustmeno pripovedoval, v klasični stari dobi izgled vsem basnikom.

Izvir basni se ne more nikakor pripisovati enemu narodu, še manj pa enemu posameznemu pesniku. Basen je prva, otročja, moralno — izobraževalna poezija vsega človeštva, ker jo najdemo pri vseh le nekaj omikanih narodih, tako pri Indih, Perzih i. d. in povsodi, kjer se je oživljal pesniški duh in izbujal um zavedajoč se npravnosti.

2. Kakov naj bo nauk basni.

Vsaka basen mora imeti dve reči: nauk in dogodek ali djanje, v katerem se nauk pojasnuje. Nauk je tedaj snov, katero pesnik rabi in glavni namen basni; zató je tudi basen naučna pesem. Dogodek ali djanje je obleka, v kateri se nauk jasno pred oči stavi in ravno ta obleka stori, da je basen pesem. Človek naj se v estetično-doveršeni obleki vidi samega sebe, vse svoje pomanjkljivosti in napake, zato naj bo obleka v basni taka, da gleda v na-

čertanem značaji svojo podobo. Obleka v basni naj le zakriva človeka s krilom pesništva, da si je v resnici sam, ki tako misli in dela. Da je pa basen pesem, mora določevati estetičen občutek, kateri je različen. Lehko je ta veličasten, visok ali šaljiv, smešen; lahko je priprost ali resen, satiričen i. t. d. Da bo ves upljiv na človeškega duha tak, kakor se namerjava, si bo pesnik tudi izvolil potrebne estetične povode.

Nauk basni mora zapopadati resnico, katera sama brez vsakega dokaza in dolgega premišljevanja pred oči stopi. Moralne ali nravne resnice so najpripravnejše, ker one v obče veljajo in se najleže predstavljajo; k temu pa tudi lahko služi kaka resnica ali pravilo iz vsakdanjega življenja za poseben položaj človeškega življenja. Nauk le ne sme biti prenavaden, ali vsakdanji. Pomenljivši in lepši ko je nauk, zanimivša je basen. Ali gola, izpoznana resnica ne pristuje basni. Pogosto pa nam nauk tudi odpre pogled v svetno uredbo, katera se tako dobro kaže v živalskem in rastlinskem stvarjenju kakor v človeškem življenju. Nauk ima lahko svoje mesto v začetku ali na konci basni; boljše je zadnje, ker se doseže s tem večja pazljivost; včasih ga tudi kar naravnost kaka delajoča oseba izgovarja; ali pa lahko čisto izostane, če je sam od sebe jasen in razumljiv tudi takemu, ki ni vajen mnogo misliti.

3. K a k o v a n a j b o o b l e k a b a s n i .

Obleka basni iz natornega življenja vzeta, katera nauk predstavlja, je izmišljen dogodek v širjem pomenu besede, iz živoče ali neživoče prirode, kateri basnik dá človeški misliti in delati, da se človek v oni obleki samega sebe izpozna. Temu dogodku pa mora pesnik podeliti posameznost ali individualnost in resničnost, ker, ko bi dogodek predstavljal le mogoč, bi bil ta le primer ali prilika. S tem, da je dogodek dejanski ali istinit, se tudi toliko bolj prepriča o učni resnici.

4. D e l a j o č e o s e b e v b a s n i .

Bitja, ki se jemljo iz naravnega življenja, pa morajo vsikdar kaj človeku podobnega imeti; zato je basniku najboljše in najpripravnejše živalstvo, ker ono se že po svojem naravnem nagonu bliža človeku, in se v njem nahajajo tudi vse človeške lastnosti. Ako se govori o levu, takoj vemo, da pomenja pogum, o lisici, da predstavlja zvižahnost, o volku, predočuje lakomnost, o zajci, da zastopa plašljivost i. t. d. Ko bi pesnik človeške osebe v basni predstavljal, nemogoče bi mu bilo tako natanko vsak značaj narisati, med tem ko so značaji in razmere v živalskem življenju največ že določeni in znani, in ker so ti nespremenljivi in vedno tisti; priroda se ne spreminja. Vsak človek dela v vsaki okolnosti drugače; ni tako pri brezumenih stvareh; volk je kakor vsi volkovi, lisica kakor vse lisice, oreh kakor vsi orehi. Najrajše vendar se jemljo v basen najbolj znane živali in sicer zato, ker ni treba drugzega ko ime povedati, da je narisana ves značaj. Tudi se človek, kateremu naj basen neposrednje izpoznanje razširja, nepristransko ohrani s tem, da ne vidi v basni njemu enakih, delajočih bitij. Ker djanja in terpljenja teh nižih stvari ne delimo in ne sočutimo.

(Dalje sledi.)

Višja čutstva in njih izobraževanje v šoli.

Spisal Ivan Klemenčič.

(Konec.)

V. S a m o — i n s o č u t j e a l i s i m p a t e t i č n o č u t s t v o .

Samočutje nastane, ako pomisel o samem sebi skuša zapreke odstraniti, ktere se ji od zunaj nastavljajo. Kolikor bolj se te zapreke odstranijo, toliko večje je samočutje. Že otrok si prizadeva, svoji osebnosti veljavo skazati, zato hoče vse razdejati in pokončati; rad se igra z neživimi stvarmi, ktere lahko po svoji volji vlada; skuša se črez svoje tovariše povzdigniti. A tudi odrasčen človek čuti potrebo sè svojo osebnostjo stopiti med svet z besedo in dejanjem.

Samočutje se pospešuje, če človek dobiva od drugih pohvalo in priznanje, če se drugi njegovi volji podvržejo. Zato ima samočutje pri različnih osebah različno moč. Kolikor mogočniši je kdo na duhu in telesu, dejanji in premoženji, toliko večje je njegovo samočutje. To velja o pravem samočutji, ne pa o napačnem, ktero si pripisuje lastnosti, kterih nima, ktero se hoče brez vzroka črez druge povzdigovati. Da se to napačno samočutje v človeku ne vkorenini, navaditi se mora v mladosti na pokorščino, navaditi se mora namreč, svojo voljo podvreči volji družih, modrejših.

Od samočutja pridemo do sočutja. Človeku že na obrazu beremo žalost in veselje, skrbi in nadloge. Tako zapazimo tuje čutstvo in pri tem navadno ne ostanemo mlačni, ampak ž njimi čutimo žalost in veselje ali z drugimi besedami: njih občutki postanejo tudi naši občutki, mi čutimo ali simpatiziramo ž njimi. Sočutje je tedaj čutstvo, ki v nas nastane pri zaznanji tujega čutstva in ktero je onemu enako. Če tuje čutstvo naznanja veselje ali žalost, nastane tudi v nas soveselje ali sožalost.

Simpatetična čutstva posebno tam nastanejo, kjer ima več ljudi enako mišljenje, ker se tako narleže v tuje stanje postavimo. Narleže v se vzamemo čutstva, ktera smo že sami doživeli ali onih oseb, ktere imajo vsaj v omenjenem oziru z nami enake misli t. j. s sorodniki, prijatelji, sovrstniki i. t. d. Vsa društva, bodi si politična, literarna ali kaka druga, pa tudi malovredna, so sestavljena le na podlagi sočutja, ker enako brati se z enakim.

Pri sočutju pa navadno nehote mislimo na svoje lastno stanje in tako iz sočutja nastane mešano čutstvo. Pri sožalovanji se dostikrat veselimo, da se n a m ni nesreča zgodila, pri soveselji pa se žalostimo, da smo manj srečni, ko drugi. Če taka mešana čutstva močna postanejo, spremenijo se lahko v nasprotna ali antipatična čutstva. To se zgodi, če nastane v nas ravno nasprotno čutstvo, kakor ga zapazimo pri drugih, če se žalostimo, ker se drugi veselijo, ali veselimo, ker se drugi žalostijo. V prvem slučaju nastane v nas zavist, v drugem pa zloradost.

Sočutje je velike važnosti, ker nas dovede do dobrohotnosti in ljubezni, ktera je osredok moralnih idej. Ljubezen je tisto čutstvo, ktero se skuša s čutstvom kake druge osebe popolnoma združiti in identificirati in ktero skuša

vse zapreke odstraniti, ktere so temu zedinjenju nasproti. Ljubezen ima različne uzroke, zato ima tudi različna imena, postavim: otročja ljubezen, prijateljska ljubezen, spolska ljubezen, ljubezen do domovine i. t. d. Narvečjo navrstveno veljavo pa ljubezen zadobi, če vse nagibe ali uzroke odstrani, če se posveti vesoljnemu človeštvu, ko splošna človeška ljubezen ali ljubezen do bližnjega. To je prava ljubezen, katero je kristjanstvo na vrhunec svoje morale postavilo, ktera ne izključuje niti sovražnika niti prijatelja.

Sočutje se že zgodaj zbudi v mladem srcu. Otrok, v katerem se sočutje kmalo zbudi, kaže, da se bode v njem razvil rahločuten in dobrohoten značaj. Da se pa v njem zbudi sočutje, se ne sme pred svetom skrivati, češ, da se ne pokvari. Ko bi se otroci čisto ločeni od sveta izrejevali, bi res ne poznali ne zavisti, ne sovraštva, ne zloradosti; pa tudi ne prijateljstva, ljubezni, sočutja. Nekteri otroci pa so preveč občutljivi, da bi se smelo misliti, da so jako mehkega in dobrega srca. To pa je mnogokrat prevara. Dostikrat taka mehkoča izvira iz slabosti in pomanjkanja notranje moči, kar pa je jako slabo znamenje. Odgojitelj naj pazi, da se ne goljufa. Taki otroci naj se navadijo, sami sebe premagovati in nezgode voljno prenašati. Napačno pa bi bilo, ko bi jih hoteli s tem utrditi, da bi jih puščali sovrstnike ali živali mučiti.

Pri nekterih pa je simpatično čutstvo premalo izobrazeno; ti so mlačni, malomarni in trdosrčni. To kaže slabo srce in slabo odgojo. Ljubezen zbuja ljubezen. Ko bi brezštevilo ljudi, ko bi celo surovi ljudje vživali v mladosti več ljubezni, celi svet bi bil bolj izobrazen in ljudomil.

Prvi pouk

po analično-sintetični učbi.

Spisujeta Ivan Kele in Sim. Šalamun.

(Dalje.)

Povej mi več moških krstnih imen J! ti tudi i. t. d.! Povej mi več ženskih krstnih imen J! J! Kakšna imena smo se najprej učili? Kakšna krstna imena potem? Zakaj se imenujejo krstna imena? Kdo ima moška, kdo ženska krstna imena? Kteremu je ime Franček, naj roko vzdigne! 1, 2, 3, 4, . . . vas je celo 10! Ali bi sedaj vedeli, kdo bi moral k meni priti, če rečem Franček hodi sem! Zakaj ne? Glejte! vsak izmed vas ima še neko drugo ime, da se zamore od družih ločiti. Kteri mi ve povedati, kako njegovega očeta doma kličejo? Kako jim pravi sosed? Kakšno ime je Jurij? Kako pa kličejo sosed tvojega očeta? Je Drevenščak tudi krstno ime? Vidiš, tako se tvoj oče pišejo! Povej mi tvojega očeta krstno ime! Sedaj pa povej, kako se pišejo! Povej mi sedaj celo očino ime! Reci lepo! očino ime je: Drevenščak Andrej. Ali mi znaš celo materino, starejšega brata, starejše sestre ime povedati? Glej! ime Drevenščak imajo tvoj oče, tvoja mati, brat, sestra in tudi ti. To ime ima tedaj cela vaša rodovina. Kdo mi še ve povedati,

kako se njegov oče pišejo? Povej ti! Imajo mati tudi takšno ime? Brat tudi, sestra tudi, ti tudi? Kako bode tedaj tebe učitelj v šoli zval? Kako tebe i. t. d.?

Glej, ime, katero ima vsak od ene rodbine: oče, mati, sestre, bratje, se imenuje rodbinsko ime. Kteri mi sedaj ve svoje rodbinsko ime povedati? Povej ti, ti, ti!

Kteri mi ve sedaj celo svoje ime povedati? Povej, ti! Reci lepo: Moje ime je Bratušek Jurij! Kakšno ime je Bratušek? Kakšno Jurij? Kteri še ve celo svoje ime povedati? Ti! ti! i. t. d. Kakšna imena ste mi najprej povedali?

Zakaj se imenujejo krstna imena? Povej več krstnih imen J! Povej mi več moških krstnih imen J! Več ženskih J! Kdo ima moška, kdo ženska krstna imena? Kakšna imena smo se po tem učili? Kteri mi ve svoje rodbinsko ime povedati?

Kteri mi ve, svojega tovariša rodbinsko ime povedati? Povej mi še več rodbinskih imen J! Kteri mi ve sedaj povedati, kako ga bode gospod učitelj v šoli zval? Kako se zoveš ti? ti? Ti še ne veš? Kteri pa ve, kako bodem tega v šoli zval? (Pri učencih, kteri si ne morejo svojega imena zapomniti, naj učitelj na vsak mogoči način pomaga, da se nauče in sicer z večkratnim ponavljanjem dosedanjega, sklicavanjem iz zapisnika i. t. d.) Koliko imen ima tedaj vsak izmed vas? Ktera? Povej, ti! ti! Glejte! jaz imam tukaj knjigo, v kateri imam vsakega rodbinsko in krstno ime zapisano, ta knjiga se imenuje „zapisnik.“ Jaz vas bom sedaj po imenih poklical in vsak, kteri je priden in pazi, bo že poznal svoje ime in kadar ga pokličem, naj vzdigne roko in reče: tukaj! (Uč. kliče imena učencev in jim pomaga na vsak način, da se tega skoraj nauče in navadijo.) (Dalje sledi.)

Praktična obravnava pesmi: Veselja dom.

(Tretje Berilo str. 28).

Spisal Ivan Kaukler.

(Konec).

Ozrimo se nazaj in preglejmo še enkrat kratko vso pesem!

Kje smo narpred veselje iskali? (Po hribih in dolinah.)

Kje potem? (Na pojedinah in plesiščih.)

In za tem? (Na polji in v logu.)

Kje smo je nekoliko našli? (Na ledinici pri otrocih.)

Ali je že veselje naše mladosti pravo in največe?

Zakaj ne? (Le kratek čas terpi, hitro mine.)

Kaj pa je znamenje pravega veselja? (Vedno traja, trpi, nikoli ne mine.)
Na čem se pravo veselje spozna? (Da ni zdaj večje, zdaj manjše, ampak v e d n o
jednako brez terpljenja. Kje pa je le tako veselje doma? (V nebesih.)

III. Glavna misel.

Samo neumen, nespameten človek išče pravo veselje na zemlji; a umni in pametni je išče v nebesih; ker le tam je pravo veselje doma.

IV. Učenci tako dolgo čitajo, da brez napake berô; memoriranje in recitiranje.

Omenim samo, da se pesem prej na pamet ne uči, dokler vsi učenci tako ne berô, kakor je učitelj gledè naglaševanja, menjave glasa i. t. d. čital. Pesem tako dolga kakor ta, se ne sme in ne more v šoli memorirati, ker to bi bila potrata časa, ampak učenci se je morajo doma dobro iz glave naučiti. Učitelj v šoli samo pokaže: k a k ó naj se uspeši in hasljivo memorira. V šoli naj učenec na oder stopivši svobodno, samozavestno in prostodušno deklamuje (roki na straneh, ravno in naravno stoječ, z vprtimi očmi na součence kakor vojak); boljši in izurjeni govori popred, da imajo slabeji dober izgled. — Preljubi sotovariši, delajmo tako in enako, da izgojimo narodu neustrašljive borilce za narodne svetinje!

V. Oblika berila; podrobnosti.

Vsebina berila nam je znana; poglejmo si še malo njega obliko. Celo berilo je, kakor se vidi na prvi pogled, v šest enakih delov razdeljeno; a vsak del nareja za-se zopet jedno celoto. Jedna taka celota se imenuje kitica. Koliko kitic ima berilo? — Iz koliko vrst obstoji vsaka kitica? Vsaka kitica je tedaj četverovrstna. Koliko zlogov obsega 1., 2., 3., 4. versta vsake kitive? (11) Poslušajte, čital bodem večkrat jedno vrsto! Kaj ste zapazili? Kako se menjavajo zlogi po naglaševanju? Jednemu naglašnemu zlogu sledita vedno dva nenaglašena.

Pazite! Taka vrsta jedne kitive se imenuje: stih (vers). Iz česa je toraj kitica sestavljena? (Stihov). Iz česa obstoje stih? (Iz naglašanih in nenaglašanih zlogov). Ker vsaka kitica obstoji iz štirih stihov in vsak stih zopet iz najst zlogov, je bil pisatelj tega berila skoz in skoz na to obliko, rekli bi, vezan. Zato se tudi imenuje ta umetna naslika „vezani govor“.

Kaj pa je vezanemu govoru nasprotno?

Še nekaj! Čitaj zadnje zloge prvega in drugega stiha tretjega in četrtega prve kitive; prvega in drugega, tretjega in četrtega druge kitive i. t. d. ! Kaj slišiš? Zadnjega zloga prvega in drugega, tretjega in četrtega stiha se skoro enako glasita. i. t. d. To sovočje (*Gleichklang*) zlogov ali pa tudi besed se imenuje rima (*Reim*). Kaj imajo tedaj stih na koncih? (*Rim*). Čemu? (Da bi ušesom ljubkejše in prijetnejše zveneli.) Rime so tako rekoč napevi (melodija) stihom. Katere besede ali zlogi se rimovajo v tem berilu? V čem obstoji torej rima? (V tem, da se enako zveneči ali glaseči končni zlogi vedno ponavljajo. Obsega rima samo jeden zlog, tedaj se imenuje: „moška rima“; ima pa v sebi dva zloga: „ženska rima“. Povejte moške in ženske rime v tem berilu!

Pomnite dobro! Taka umetna naslika, kakoršno imamo pred očmi, odlikujoča se po meri, stihih in rimah, se imenuje pesem. Kaj je toraj naše berilo po obliki? (Pesem). Zakaj? Kako se imenuje mož, kateri pesmi

dela (ustvarja)? **Pesnik**. Njega dejanje (delo) pa se imenuje **pesništvo**. **Pesništvo** je lepa umetnost.

Kako se piše pesnik „Veselja dom“? Anton Martin Slomšek. Kaj ste se že učili od Slomšeka? — Kdo je bil Slomšek? (Škof in sloveči slovenski pisatelj, osobito za mladino). Kje je bil rojen? Kje je bil škof? Učitelj razloži učencem, koliko je Slomšek za Slovence storil. Za tega našega duševnega velikana se mora srce mladine užgati; mladež se mora spodbujati in bodriti, da bode rada enkrat njegove spise čitala in si tako zdrave duševne hrane nabirala. Kadar pridete v Maribor, ne zamudite prilike, ogledati si krasni stoječi Slomšekov kip na desni strani pred velikim oltarjem v stolni cerkvi mariborski; potrudite se tudi na pokojišče; tam vidite sredi njega malo cerkvice, sredi cerkvice pa veliko štirivoglato kamnito ploščo — tu je rakev Slomškova — tu so hranjeni njegovi zemeljski ostanki! — Primerjaj „Veselja dom“ in „Sreče dom“ od Jožefa Virka! Ako se pri vsaki pesmi, vsakem berilu tudi pisatelj omeni in še tu in tam kaj o njem črhne, se bode naša mladina brez vsacega pritiska in truda domače književnosti naučila!

Nazorni nauk.

Spisal Stanko Marin.

Mnogo in mnogovrstno se še dandanes o važnosti in bistvu nazornega nauka na pedagoičnem polju prepira.

Škoda le, da nimamo slovenskih možev, ki bi bili o tem važnem predmetu samem obširneje ali tudi le malo pisali. Nemci so v tem obziru bogatejši. Čuditi se pa vendar moramo, če posameznih teh pisateljev mnenja primerjamo. Večinoma so vrli zagovorniki nazornega nauka, nekateri pa tudi doložni nasprotniki; omenjamo tukaj: Vö l t e r - j a, G o l t z s c h - a, O t t o - j a, N i e t h a m m e r - j a.

Ker pa še slovensko šolstvo takih slovstvenih bojev zaradi nazornega nauka navesti ne more, ne sme nikdo reči, da se za-nj ne brigamo, da ga ne čislamo.

Vsak razumen učitelj je sprevidel, da je nazorni nauk najpotrebniša podlaga vsemu poučevanju, da se brez njega le težko kaj doseči zamore. Vsak učitelj si želi nazornih sredstev, vsak rad kaže, o čemur berilo govori, vsak se vrti okoli nazornega nauka.

Nikakor pa ne smemo misliti, da je že nazorni nauk z vso svojo vrednostjo povsod primerno veljavo dobil. Veliko jih še najdemo, ki nočejo nič od njega slišati, če se ga ravno često poslužujejo. Da se mu mora veljavnost posebnega učnega predmeta dasti, tega še verjeti ne morejo; „kaj bi take igrače med nauk spravljal; s tem se le čas za druge predmete krati, ne hasni pa nič.“

Da je temu tako, tega se lahko vsakdo prepriča, če se nekoliko po svetu ozre in mnenje različnih šolskih mož pozveduje.

Take ovire bi se dale odpraviti in velike zasluge za celo slovensko šolstvo bi si pridobil, kdor bi se nazornega nauka močno poprijel, njegov zgodovinski razvitek, bistvo in veljavnost natančneje opisal. Pripomočkov imamo dovolj, le krepke volje in ljubezni do šole in naše domovine je še treba.

Za zdaj pa si pomagajmo s tujimi in malimi našimi pripomočki; če nam je mar, bomo tudi tako namen dosegli.

Nekatere črtice o nazornem nauku samem in njegovi razdelitvi, po katerih bi bilo mogoče naši zadači zadostovati, naj navajam v sledečih versticah.

A. Bistvo nazornega nauka.

Kaj je nazorni* nauk?

Nazorni nauk je svetovalec, ki nam kaže, kako moramo vse nas obdajajoče stvari ogledovati**, da se našemu duhu neizbrisljivi vtisi vrinejo in da se naši vedoželjnosti zadostuje.

Kaj je neogibno potrebno, da je mogoče v nazornem nauku poučevati?

Če hočemo poučevati, moramo imeti sredstva. Ako govoriš o mački, kaži jo! Če omenjaš cerkev, kaži jo! Sicer v resnici mačko, cerkev; če takih ni, posluži se podobe i. t. d.

Katera sredstva se naj rabijo v pouku?

Otroku že znane stvari, lastno telo in okoli njega ležeče najbližnje reči naj začnejo rek. Opuščajmo vse, kar se spotika nad nrvnostjo.

Sploh korakajmo krepko in počasno od znanega k neznanemu, od manj težkega k težjemu, z bližine v daljavo, od splošnosti k posameznosti, ter poučujmo razumno in zanimivo!

Na kaj se je ozirati pri vsakem sredstvu?

Pri vsakem nazornem sredstvu se naj omeni: Ime, število, velikost, postava, snov, barva in namen.

Kateri je namen nazornega nauka?

1. Splošno izobraženje vsih peterih čutov.
2. Zbujenje in trdna ustanovitev vsih zmožnosti duha.
3. Zgovornost.

B. Razdelitev nazornega nauka:

Pri razdelitvi nazornega nauka se je treba ozirati ne samo na otročjo starost in zmožnost, temveč tudi na letne čase, domačijo, domovino ter njeno živalstvo in rastlinstvo.

Že prvi šolski dan, ko se pogovarja o snažnosti obleke, rok, glave i. t. d., se že nadeluje pot nazornemu nauku.

Po dovršenem jednakem razgovarjanju poprijeti se je hitro nazornega nauka samega, ki se da sledeče razdeliti.

*) Nazorni-nazrem-eti-sich satt schauen.

**) Pazljivo bistvena in nebistvena znamenja gledati in razlikovati.

I. razred. (Prvo šolsko leto.)

a) Zimski tečaj :

Človek, šolska soba sé svojimi deli in opravo; šola (poslopje) z vsemi raznimi deli; domača hiša, hišna in kuhinjska oprava, jedila, kmečko orodje, rokodelci, domače živali; bližnja okolica šole in domače hiše; sneg, led, zimska obleka; igličnato drevje.

b.) Pomladni tečaj :

Pomladni oznanovalci: trobentica, zvonček, vijolica, kukavica, lastovke; šolski in domači vrt, cveteča sadna drevesa, gozdna drevesa, travniki, cvetice, polje, poljsko orodje, ptice (pevke, roparice) poljske in gozdne živali.

c.) Poletni tečaj :

Žita, krompir, jagode (vžitne, strupene), travniki, seno, gobe (vžitne, strupene), kače, gaščarice, roparske živali, škerjanček, gosenice, potok, ribe, žuželke.

d.) Jesenski tečaj :

Vrtno in poljsko sadje, vinska trta, vrt, gozd, drevje primerjaje z drugimi letnimi časi, listje, popotne ptice.

V drugem šolskem letu, če je razred za se, se ravno tista snov v vsakem tečaju brzo ponovi z nekaterimi dostavki, ki so se pri manj nadarjenih učencih v 1. šolskem letu morali opustiti; sicer pa se mnogo tvarine v pripravljanje berilom vplesti da, ter je mogoče nazornemu nauku odločno število ur znižati in je branju v prid obrniti.

Vsaka vaja v nazornem nauku naj bo manj obširna, pa tem bolj zanimiva in jedernata; nikdar pa se v tem razredu nauk brez pismene naloge naj ne konča.

Je pa I. in II. šolsko leto združeno, tedaj je neobhodno potrebno, da se oba oddelka ob enem podučujeta. Težje odgovore daje drugi oddelek in se drugo poluro za pismene vaje porabi.

Skušnje nas uče, da se na tak in samo tak način vspešno poučevati in postavni nalogi zadostovati zamore.

Konečno je še vredno omeniti, da je naša dolžnost, po vseh močeh skerbeti za nazorna sredstva, katerih si zdatno število učitelj sam lahko zgotovi.

Zakoni: 1.) Nazorni nauk se naj izobrazuje po mogočnosti vsestransko!

2.) Nazorni nauk se naj začne prvi šolski dan!

3.) Snov za nazorni nauk se naj previdno voli, naj bode otrokom primerna ter na letne čase in druge priložnosti pametno razdeljena!

4.) Učitelj se naj vestno po pismeno izdelanem in dobro preskušanem načrtu ravna!

Zlate misli starodavnih narodov o vzgoji.

Nabral Franjo Gabršek.

(Konec.)

V. R i m l j a n i.

1. Da postanejo otroci in sorodniki vsakemu najljubši, hotela je priroda.
2. Mnogo se pridobi, ako počnemo otroke že v prvih letih na pravi način vzgojevati.
3. Ni ga bitja, koje bi bilo bolj trmasto, koje bi se moralo z večjo umetnostjo gojiti, kojemu bi se moralo bolj prizanašati, kot človek.
4. Ničesar nespodobnega, kar se govori ali vidi, naj ne prestopi prag, kjer stanujó dečki.
5. Ogibaj se vsega, kar je krivičnega, in če tudi le zbog svojih otrok.
6. Neizrečeno hitro zamore domač izgled ostrupiti.
7. Največe spoštovanje zahteva mladost. V otrokovi navzočnosti ne delaj nič hudobnega.
8. Mladina naj posluša resnico; včasih naj bode bojazljiva, a vedno skromna in proti drugim spoštljiva; nikdar jej ne dovolimo, da bi z uporstvom ali s kljubovanjem kaj dosegla.
9. Mladenič naj spoštuje starost, oklene naj se najplemenitejih in najveljavnejih mož, da mu bodo sé svojim svetom in upljivom v podporo.
10. Starosti pristoji nekovo odlikovanje.
11. Venec starosti je spoštovanje, a dosežemo ga le, če smo krepostno mladosti leta preživeli.
12. Kdor ne najde sam v sebi nobenega sredstva h krepostnemu in srečnemu življenju, temu je vsaka starost težavna. Kdor pa zamore vse dobro sam iz sebe zajemati, ta ne prišteva zlu ničesar, kar mu nakloni tudi nepremisljivi tek prirode, in temu se prišteva sosebno osivela starost.
13. Plod osivele starosti sestoji v spominu na prej pridobljeno blagó in v bogatem posestvu njegovem.
14. Starost sivčekova je zvršetek človeške starosti, jednako zadnjemu nastopu glediščne igre.
15. Posamezniku dohaja korist le iz blagovitosti celote; kjer skerbi vsak le sam za se, ondi neha vsaka človeška zveza.
16. Občnemu blagru odtegovati se, je neprirодно, ker to je krivičnost.
17. Prva osnovna zakona pravičnosti sta: Nikomur ne škodovati in občni blagor pospeševati.
18. Pravičnost si pridobiva ljubezen, ker želi vsem koristna postati.
19. Tudi najnižemu moramo biti pravični.
20. Brez pravičnosti ni kreposti.
21. Le krepak, moder mož more biti pravičen.
22. Mnogo ostreja postane kazen, kojoj določi blag, mehak mož.
23. Od krepkega, blagosrčnega moža zahtevam, da je ob enem dober,

odkritosrčen prijatelj resnici in po vsem brez zvijačnosti, da mu torej pristoji sovršena slava pravičnosti.

24. Bližnjega iz samopridnosti prekaniti je mnogo večji pregrešek zoper zakon narode, nego vse telesne, da, duševne nezgode na glavo si nakopati, ako tirja to dolžnost pravičnosti.

25. Tvoje uho naj se ne primakuje k onim, koji radi obdolžujejo.

26. Hočemo li biti pravični sodniki, premisliti nam je najprej, da ni človeka brez krivnje.

27. Nepristranost je potrebna in dobrohoteče presojevanje okolnosti.

28. Nasproti svojim sodržavljanom se niti ne ponižuj in ne uklanjaj, niti se ne povzdiguje; kot ud deržave svetuj mir in pokorščino.

29. Človeštvo ni toliko omikano, da bi večini vsaj boljša dela ugajala.

30. Vsaki sili je strah slaba straža, a ljubezen ostane večno zvesta.

31. Nravi države se bolj zboljšajo, kjer se varčno kaznuje.

32. Ljubi so nam roditelji, ljubi otroci, sorodniki in prijatelji, a vso to ljubezen poserka domovinska; za domovino umreti se ne sme noben poštenjak braniti, kedar zahteva to blagor domovine.

33. Blagor človeštva naj pred vsem vnema človeško srce.

34. To se zahteva od vsakega človeka, da koristi kolikor le moč mnogim ljudem, če tega ne more, nekaterim, če tudi tega ne more, svojemu bližnjemu, in če mu je to nemogoče, vsaj samemu sebi.

35. Vedno koristimo sami sebi, ako drugim koristimo

36. Občuj z nižimi tako, kakor želiš, da bi viši s teboj občevali.

37. Nikdo nima zlorabiti zaupanja, koje uživa.

38. Kdor vedno in povsod na uho vleče, oni tudi nikake tajnosti ne ohrani; in izgovorjeno besedo kličeš zastonj nazaj.

39. Naravi se, resnico govoriti in poslušati.

40. Raje umreti, nego zvestobo prelomiti.

41. Kdor se premišlja, je že odpadnik.

42. Največa krivičnost je ta, na najsuroveji način goljufati, pa vendar hoteti pošten človek veljati.

43. Največa nesreča je ta, da velja v človeškem življenji tolikrat kovarstvo za razum.

44. Ničesar ni nespametnejega, nego veseliti se ničevih reči, kot česti, slave, poslopij, obleke, telesne lepote, a ne krepostnega srca, koje zamore ljubiti in zopet ljubiti.

45. Ljubezen je vsemogočna, strah brez moči.

46. Hočeš li ljubljen biti, tedaj ljubi.

47. Brez ljubezni in dobrohotenja nima življenje nikakega mika.

48. Nehvaležnost nekaterih ljudi naj nas ne moti, ljudem služiti.

49. Ničesar ne očvrsti duha tako zelò, nego zvesto in sladko prijateljstvo.

50. Brez resnice ni prijateljstva.

51. Najnevarnejša kuga v prijateljstvu je laskavost, dobrikanje, slepa pohvala. Napaka, vse zbog dopadanja in ničesar zbog resnice govoriti, se ne more dosta osramotiti.

52. Kdor je moj prijatelj, me ljubi; kdor me ljubi, zaradi tega še ni moj prijatelj.

53. Sloboden je, kdor ne ostane sam svoj sluga. Vlasten sluga biti je največja sužnost.

54. Razkoš ovira mišljenje, pameti je sovražnica, oslepi, tako rekoč, razum, s krepostjo nima občestva.

55. Strasti so isto takó slabe služabnice kot zapovednice.

56. Kdor je tako živel, da smotra svojega življenja ni zgrešil, ta se ne kesa, da je živel.

57. Živite, kot bi večno živeli; nikdar vam ne pride na um, kako kratko je življenje.

58. Kratko življenje je dosta dolgo, krepostno in čestno živeti.

59. Že od mladosti treba se je pripravljati na enakomerno premišljevanje smrti; kajti brez te priprave ne moreš biti mirnega srca.

VI. Germani.*)

1. Blagor mu, kdor si prilasti hvalo in dobro ime.

2. Dve kozi le in slamnata streha je bolje, nego beračiti.

3. Ne dopusti, da bi te ženska lepota slepila.

4. Govori dobro ali molči.

5 Vse, kar je hudobnega, premine.

6. Popolnem nesrečen ni nikdo, akoravno ni zdrav: ta najde srečo v sinovih, ovi v prijateljih, tretji v bogastvu, četrti v dobrih delih.

7. Dan hvali zvečer, ženo po smrti, meč, ko si ga poskusil, nevesto po ženitbi, predno se staje led, olje, ko si ga izpil.

8. Sebi samemu zaupaj sam.

9. Kot zrnje v pesku, kratke pameti so male duše.

10. Najlepše življenje vživa oni, koji prav ve, kar ve.

11. Mož mora biti zmerno moder, a ne premoder.

12. Iz vele kože čuje se često moder svet.

13. Zvestejega prijatelja od modre previdnosti mož ne more imeti.

14. V pijanosti ljudje mnogo govore, a ne vedo, kaj.

15. Le pij, a pij zmerno.

16. Pregreh in kreposti so združene v človeških prsih. Noben človek ni tako dober, da bi mu ničesa ne manjkalo, a tudi ne tako hudoben, da bi ne bil za nobeno rabo.

17. Uboren, zlomislen človek vse zasmehuje, pa vendar sam ne vé, kar bi imel vedeti, da ni brez napak.

18. Vesel in dobromislen bodi vsak do smrtne ure.

19. Osode naj nikdo ne izpoznava, ker le tako živel bude brez skrbi.

* Iz „Edde, starejše in mlajše.“

20. Mnogo zamudi, kdor jutro zaspi, urnega je že bogastva pol.
21. Nič ni hujega, nego nestalen biti.
22. Zlato nima na tujem tolike veljave, v sili ničesa toliko ne koristi' nego znanje in modrost.
23. Srečen oni, kdor zna v življenji sam sebi modro svetovati, kajti slab svet prihaja često iz tujih prsi.
24. Oprezen in molčljiv bodi vsak in v zaupanji boječ. Besede, katere drugim zaupamo, često se nam bridko utepajo.
25. Z neslanimi bedaki se ne spuščaj v pogovor.
26. Veče gorje plemenitega človeka ne more mučiti, nego srčna boleost.
27. Ne maščuj se prehitro, če se ti krivica godi.
28. Da je mati mrtva, to je možu najbridkeje.

Dopisi.

Celje. V drugem Popotnikovem tečaji str. 140 sem opozoril na nekatere nepravilnosti, koje se pogosto v slovenski pisavi nahajajo. Ker imam zopet priliko take stvari omenjati, menim, da vstrežem dotičnemu pisatelju in drugim, ki si prizadevajo kolikor mogoče pravilno pisati, če opozorim na nekatere slovnične napake, koje se nahajajo v letošnjem „Uč. Tov.“ str. 79. Izmed sl. društvenemu vodstvu došli mi dopisi . . . ktero izmed tema dvema težnjama . . . ta zavod dokončajočim odgojencem . . . svoje študije doveršejočega . . . ukazal je, da naj opozorijo . . . za v tem šol. letu dosežene dobre vspehe . . . njegovo pridobivljanje . . . kako naj bi se . . . Tukaj je treba vedeti sledeče reči: Predlog iz v sestavi s predlogi med, nad, pod, pred in za se družijo samo z rodivnikom, tedaj izmed došlih dopisov, izmed teh dveh teženj. — Doveršni glagoli: dokončati, doveršiti i. dr. nimajo pridevnega deležnika v sedanjem času razun rekoč, umerjoč, obstoječ; tedaj se tudi ne more reči dokončajoč ali celo doveršejoč. Dokončavši, doveršivši se pa lahko reče, ker so te oblike doveršnikom lastne. Doveršejoč je popolnoma kriva oblika tudi po izpeljavi. Ko bi bilo sploh mogoče glagol doveršiti v pridevnem deležniku sedanjega časa rabiti, bi se glasila oblika doveršeč, kakor se glasi govoreč, hvaleč, grabeč i. t. d. Če ga hočemo v pridevnem deležniku sedanjega časa rabiti, ga moramo prej v nedoveršnega spremeniti s tem, da ga stopnjujemo in rečemo doverševati, potem še le dobimo doveršujoč ali doverševajoč. V obče pa se Slovenci ne poslužujejo kaj radi daljših po deležnikih skrajšanih rekov; kjer se to nahaja, vidimo, da so pisatelji iz ptujega jezika poslovenjali in se tako po ptujem ravnali. — Da naj, kako naj — je nepotrebno nakupičevanje členov v zaznamenjevanje odvisnosti. Zadostuje, ako se reče: Ukazal je, da opozorijo; sklene se, da to reč odbor prevzame; pogovarjalo se je, kako bi se društvenina izterjevala i. t. d. — Le kedar se

način ali namera z željo določno izrekuje, se rabi: kako naj ali da naj. Za v tem šol. letu dosežene dobre vspehe. — Ta okoren germanizem pričuje, da pisatelj ni po domače mislil, temveč ptuje misli po ptujem zapisal, kakor jih je v naglici ravno naletel. Naglica ni dobra, previdnost pa nikjer ne škoduje. Slovenec bi po svojem rekel: Za dobre vspehe v tem šol. letu, ali če že mora biti doseči v reku: Za dobre vspehe, ki so se v tem šol. letu dosegli. — Pridobivljanje kakor doveršejoč kaže, da se pisatelj s pravilnim izpeljavanjem besed ni dosti pečal; kajti ko bi imeli glagol pridobiviti, bi imeli tudi pridobivljati in pridobivljanje, tako ga pa nimamo, tedaj tudi odtod izpeljanih oblik nimamo. Imamo pa pridobiti, pridobivati in tedaj le pridobivanje. — Bolje bi bil tedaj pisatelj storil, da bi bil pri stvari sami ostal in jo pravilno zapisal, kakor da se je po nepotrebnem brez vsega uzroka v stran zaletaval in opazke delal, ktere bi moral kot svoje blago prej pretehtati ko zapisati. Pred vsem je vsakega dolžnost, ki kaj piše, posebno še pa, če dela to za kak šolski list, da piše premišljeno in pravilno. Poveršno vihanje škoduje pisatelju in bralcu; prvemu, ker meni, da je on kaj posebnega, če je veliko napisal; drugemu, ker si s prebiranjem poveršnih spisov čas trati brez vse koristi za svojo izomiko, ktera je ravno namen šolskih listov.

Ptujski okraj. V nedeljo 12. sušca po poldanski službi božji smo pokopali našega kolega g. Matija Terstenjaka, učitelja v Monsbergu. Rojen je bil 31. julija 1840 pri sv. Bolfanku na Kogu. Preparandijo je dovršil l. 1857 v Mariboru, tamkaj je tudi naredil l. 1864 ušiteljski izpit. Po doveršeni preparandiji je služboval kot podučitelj zaporedoma v Ormužu (1857 — 1860), pri Mali nedelji (1861), pri sv. Barbari pri Vurbergu (1862), pri sv. Marku (1863), pri sv. Tomažu (1864), pri sv. Marjeti na Pesnici (1865), kot provizor v Soboti (1866 — 1867), kot učitelj v Cezanjovcih (1868 — 1875), pri sv. Andrašu v slov. gor. (1876) in slednjič v Monsbergu. Že lansko leto je zbolel na plučah, dobil odpust in bil več mesecev v graški bolnišnici. Proti koncu leta se je podal domu v Monsberg, misleč, da bo kmalo ozdravel, toda 10. sušca ga je doletela smrt. Pogreba se je vdeležila velika množica ljudstva, šolska mladina in pa učitelji domači, iz Ptuja, iz Hajdine, od sv. Lorenca, iz Cirkovic, iz Gore in Stoperc; vsih skup nas je bilo 18 in zapeli smo ranjkemu nagrobnico „Blagor mu“. Veselilo nas je, da je tudi preč. g. župnik Satler pri popoldanski službi božji na prižnici ranjkega v lepi besedi omenil in navzoče ljudstvo in šolsko mladino k hvaležnosti spodbujal, ktero so svojemu umerlemu, dobremu učitelju dolžni. Naj poživa v miru! — 13., 14. in 15. sušca nas je počastil s svojim pohodom deželni šolski nadzornik g. Rožek; obiskal je šole v Cirkovicah, na Gori, v Ptujski okolici in pri sv. Urbanu. — Učiteljice pri nas zelo bolehalo.

Ljutomer. Dne 9. sušca t. l. je imelo ljutomersko okrajno učiteljsko društvo svoje mesečno zborovanje, katero se je pričelo ob 10. uri. K prvemu pozdravi g. prvosednik navzoče in potem se prične rešitev dnevnega reda. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri. Na to se prebere dopis

učiteljske zaveze, v katerem se društvo vabi, da bi se pridružilo k peticiji na gosposko zbornico, da overže šolsko novelo. Ker je obrok 8. sušca potekel, ni se tedaj v tej zadevi nič storiti zamoglo. Razun tega je pa ravnateljstvo dopis tudi prepozno poslalo, da bi se bili zamogli drugi društveniki za njih mnenje poprašati. G. Marin nastopi in razpravlja berilo: „Kaj imam“. Debate sta se gg. Kryl in Karba vdeležila. G. Marin je svojo nalogo dobro rešil, in g. prvosednik se mu za njegov trud v imenu društva zahvali. Govor Kovačičev se je razprostiral na vse stvari, katere kratijo spoštovanje gg. učitetjev; v drugem delu pa je kazal, kako bi se temu v okom prišlo. Z govorom so bili vsi prav zadovoljni. Prihodnje zborovanje je dne 4. majnika pri Sv. Križu na murskem polji. Razun predavanj g. Horvata in gospodč. Ekl pridejo tudi referati okrajne učiteljske konference na vrsto, kateri se bodo med posamezne učitelje in učiteljice razdelili. Konec zborovanja ob 12. uri. K.

Novice in druge stvari.

(Kmetijski napredovalni) kurz nameravajo opeljati v Šmarji pri Jelšah. To je hvale vredno in jako potrebno.

(Za „Narodni dom“) v Ljubljani se marljivo nabirajo doneski po vseh slovenskih krajih. Kdor želi v ta namen kaj podariti, naj pošlje svoj donesek odboru „Narodnega doma“ v Ljubljano.

(Novo določbo za poduk) v godbi na učiteljiščih je izdalo vis. naučno ministerstvo dne 2. febr. t. l. Po tej določbi se ima s pričetkom šolskega leta 1883 gledati: 1. Kako je kdo v godbi izurjen in le taki naj dobivajo podpore iz ustanov 2. Poduk v igranji na glasovir in orgle postane obligaten. 3. Pri združitvi ukov se ima ozirati na uk v godbi. 4. Učni načert za godbo napravi deželni šolski svet. 5. Poduk v igranji na gosli ostane kakor do zdaj. 6. V petji se imajo podučevati pripravniki 3. in 4. leta po dve uri na teden. 7. Pripravniki 1. in 2. leta se imajo učiti igranja na glasovir, 3. in 4. leta pa orgljati. 8. Na vsakem učiteljišči se more skerbeti za to, da se pripravniki, kedar so prosti, v godbi lahko vadijo.

(Učiteljske skušnje) za ljudske in meščanske šole se pričnejo v Gradci 11. v Ljubljani pa 24. aprila t. l.

(Odbor za Bleiweisov spominek) se je v Ljubljani osnoval, katerega naloga je pri rodoljubih doneske pobirati in s temi slavnemu dr. Jan. Bleiweisu vit. Trsteniškemu v Ljubljani dostojen spominek postaviti. Doneske sprejema in javno pobota g. Luka Robič, c. kr. davkarski nadzornik v pokoji in deželni poslanec v Ljubljani.

(Pesmaričica po številkah) za nježno mladino s pristavkom 10 narodnih napevov, 64 številk na 48 straneh, je prišla v Ljubljani pri Rud. Milic-u na svitlo; sestavil jo je g. Anton Foerster, slavno znani skladatelj. Cena v tiskarni je 15 kr. po pošti poslana pa stane 1 iztis 2 kr. več, 2 — 7 iztisov

5 kr. več, 8 — 17 iztisov 10 kr. in od 17 dalje 15 kr. Na 12 iztisov se da jeden brezplačno.

(**Slovesnosti v Mariboru.**) 12. marca t. l. je deželni šolski nadzornik g. Rožek prinesel c. kr. vadniškemu učitelju g. Jv. Miklošiču zlati križec, kojega mu je presvitli cesar za ujegove zasluge podelil. Pri tej priliki je g. nadzornik dotično cesarjevo odločbo prebral in v lepem govoru zasluge g. Miklošiča našteval. Govoril je tudi g. ravnatelj c. kr. učiteljišča o g. Miklošičevih zaslugah za šolstvo ter čestital odlikovancu v svojem in v imenu učiteljstva na učiteljišči. Na to je govoril učiteljski pripravnik Fort. Sadu, kojega govor se je po srčni hvaležnosti odlikoval. Nazaduje izroči neki učenec na vadnici g. odlikovancu šopek s polo čestitek. Učiteljski pripravniki so pri tej slovesnosti peli: *Die Ehre Gottes*, cesarsko pesem, Avstrija moja, *Waldandacht in Rossinovo ouverture*, „*Tankret*.“ — 19. marca pa je tudi mariborska čitalnica priredila veselico na čast g. Miklošiču kot svojemu stalnemu udu in marljivemu pevovodju sè sledečim načertom: 1. Slavnostni govor, 2. Koncertiranje na goslih, 3. Petje sè spremljevanjem na glasoviru in 4. Sviranje na glasoviru. — Slavnostni govor je imel g. prof. Majciger, v katerem je izverstno naslikal vsestransko delovanje in premnoge zasluge g. Miklošiča, koje si je pridobil kot iskren učitelj, izversten skladatelj in verl domoljub. Govornikovo konečno željo, naj bi se g. odlikovanec še mnogo mnogo let razveseljeval nad cesarskim odlikovanjem, je vse občinstvo burno odobravalo. Kakor izversten govor tako so se tudi vse druge točke v popolno zadovoljnost mnogobrojnega in odličnega občinstva veršile; posebno živahnost pa je zbudila Stanko Vrazova koračnica. — Žavčani in Mozirčani so berzobjavno k tej slovesnosti izborne čestitke poslali.

(**Na mariborskem c. kr. učiteljišči**) je tekoče leto za vsem 122 pripravnikov in sicer v I. letu 31, v II. 35, v III. 24 in v IV. 32. Po narodnosti je bilo 78 Slovencev, 42 Nemcev in 2 Čeha.

(† **G. Vekoslav Rajšp**) učitelj v Vržeji je po dolgi bolezni (sušici) 15. sušca t. l. vmrl. — Pogreba se je vdeležilo 16. sušca po poldne razun treh duhovnikov 22 učiteljev in učiteljic in velika množica drugega ljudstva. Naj v miru počiva!

Spremembe pri učiteljstvu.

Na Štajarskem: Nadučitelj g. Ig. Petrič in podučitelj g. Fr. Maurus, oba v Leskovcu, sta šla v pokoj. G. Jan. Bračko od sv. Lenarta pride za nadučitelja v Leskovec. G. Lah v Monsbergu za prov. učitelja na Polje (kozjanski š. okr.) G. Grohman pri sv. Urbanu za nadučitelja v Weixelbaum (Radgona). G. Žunderl, uč. pripravnik, za suplenta k sv. Urbanu. G. P. Wudler je postal nadučitelj v Ljubnem, g. J. Maier učitelj v Pernicah in g. Srečko Majcen pride iz Ormuža v Račje. — Na Kranjskem: G. Jan. Krnec pride v Trebno in g. Vekoslav Jerše v Šent Vid nad Ljubljano, g. Anton Junec pa v Hotič. Gpdč. Ana Podrekar je postala stalna učiteljca v Terziči.